

Polsko-niemieckie
zmagania
o Górny Śląsk

Deutsch-polnisches
Ringens um
Oberschlesien

1918–1922

XXVI Semarium Śląskie
26. Schlesienseminar

PROGRAM

26 X 2021 (wtorek) – Dzień inauguracyjny w Kamieniu Śląskim

inauguracja na żywo (+ transmisja) w zamku w Kamieniu Śląskim

Program:

9.00–10.00 Rejestracja uczestników

10.00 przywitanie, luminarze: dyrektor DWPN, przedstawiciele Mniejszości Niemieckiej i innych partnerów

Wykład wprowadzający

11:00 dr Bernard Linek – *Górny Śląsk jako obszar konfliktu polsko-niemieckiego*
Ogólne zarysowanie problemu i zagadnień omawianych podczas Seminarium.

12:00 debata z cyklu „Rozmowy o Europie” pt. „Most między Niemcami i Polską? Rola Śląska w stosunkach polsko-niemieckich 1921–2021” – partner: Konrad-Adenauer-Stiftung.

14:00 przerwa obiadowa

15:00 program kulturalny: rozmowa z Arcybiskupem Alfonsem Nossolem

16:30 podsumowania i zakończenia pierwszego dnia Seminarium

27 X 2021 (środa) – Drugi dzień Seminarium:

Perspektywy społeczno-polityczne na konfliktu górnośląskiego

17:00 Panel I: Ocena sytuacji politycznej w latach 1918-1922
dr hab. prof. UŚ Maciej Fic – *Ocena górnośląskiej polityki rządów II RP w latach 1919-1921*

Prof. Boris Barth – *Ocena górnośląskiej polityki Republiki Weimarskiej w latach 1919-1921*

Panel poświęcony działaniom władz polskich i niemieckich wobec kwestii górnośląskiej ze szczególnym uwzględnieniem polityki międzynarodowej (Francja, Wielka Brytania, USA, Włochy)

18:00 Przerwa

18:30 Panel II: Perspektywy społeczeństw wobec konfliktu

prof. zw. dr hab. Dariusz Nawrot – *Spółeczeństwo polskie wobec konfliktu górnośląskiego*

dr Guido Hitze – *Spółeczeństwo niemieckie wobec konfliktu górnośląskiego*

dr hab. prof. UŚ Maciej Fic – *Postawa polskich Górnoślązaków wobec konfliktu*

Panel poświęcony postaw społeczeństw II RP oraz Republiki Weimarskiej (także rejencji opolskiej) wobec zmagania o region. Osobnym wątkiem (prelekcja dr hab. prof. UŚ M. Fica) będzie postawa propolskiej części mieszkańców Górnego Śląska oraz środowisk związanych z tendencjami separatystycznymi.

28 X 2021 (czwartek) – Trzeci dzień Seminarium: Powstania Śląskie i podział Górnego Śląska Online

17:00 Panel III: Ocena sytuacji militarnej – zwłaszcza III Powstanie Śląskie

dr hab. Grzegorz Bębniak – *Ocena polskiego zaangażowania militarne­go podczas III powstania śląskiego*

dr Jochen Böhrer – *Ocena niemieckiego zaangażowania militarne­go podczas III powstania śląskiego*

18:00 Przerwa

Panel dotyczący sił wojskowych zmagających się na Górnym Śląsku w 1921 r. Choć jest on poświęcony zagadnieniu związanemu z historią wojskowości, to ma istotne znaczenie dla bardziej ogólnej interpretacji politycznego i społecznego charakteru III powstania, czy nawet szerzej całokształtu zmagania z lat 1919– 1921. Istotne jest zwłaszcza odniesienie do pojawiających się w starszej i obecnej historiografii interpretacji powstań jako „oddolnego zrywu Górnoszlązaków”, „Górnośląskiej wojny domowej”, czy wreszcie „niewypowiedzianej wojny polsko – niemieckiej”

18:30 Panel IV: Skutki społeczno-polityczne konfliktu

dr Sebastian Rosenbaum – *Skutki społeczno-polityczne konfliktu i podziału Górnego Śląska z polskiej/ niemieckiej perspektywy*

dr Andrzej Michalczyk – *Skutki społeczno-polityczne konfliktu i podziału Górnego Śląska z niemieckiej perspektywy*

Panel poświęcony skutkom powstań i podziału regionu w okresie międzywojennym m.in. kontynuacji konfliktu polsko-niemieckiego na arenie dyplomatycznej oraz gospodarczej i propagandowej, migracjom ludności i sytuacji ekonomicznej.

Program kulturalny: Debata młodzieżowa

Miejsce: Sala konferencyjna Orła Białego na Ostrówku

„Czy trudna historia pozwala na budowanie wspólnej przyszłości”

Moderacja: dr hab. Kamil Minkner, prof. UO

29 X 2021 (piątek) – Czwarty dzień Seminarium: Kościół i kultura pamięci

Online

17:00 Panel V: Ocena rola kościoła katolickiego

dr hab. Lech Krzyżanowski – *Propolscy kapłani i wierni katolicycy wobec kwestii górnośląskiej w latach 1919-1921.*

Evelyne Adenauer – *Niemiecki Kościół katolicki wobec kwestii górnośląskiej w latach 1919-1921*

18:00 Przerwa (albo: pokaz filmu Górnośląskiego Muzeum w Ratingen o Plebiscycie i kultura pamięci)

Panel dotyczący postaw polskich i niemieckich władz kościelnych, a zwłaszcza duchowieństwa górnośląskiego wobec omawianej na Seminarium tematyki, także w odniesieniu do polityki Watykanu.

18:30 Panel VI: Kultura pamięci wokół konfliktu górnośląskiego

dr David Skrabania – *Niemiecka kultura pamięci (Erinnerungskultur) o zmaganiach o Górny Śląsk*

Józef Krzyk – *Powstania śląskie w polskiej pamięci i polityce historycznej*

Panel poświęcony miejscu powstań śląskich w świadomości społeczeństw polskiego i niemieckiego oraz polityce historycznej obydwu krajów.

Panel VII

Dr Joanna Mercik – *Powstania śląskie w polskich podręcznikach szkolnych*

Prof. Igor Kąkolewski – „*Kwestia górnośląska i powstania śląskie 1919-1921 w polsko-niemieckim podręczniku „Europa – unsere Geschichte/ Europa. Nasza historia” (Wiesbaden-Warszawa, tomy 1-4, 2016-2020).*

Prelegenci panelu przedstawią obraz konfliktu górnośląskiego z lat 1919-1921 w polskich i niemieckich podręcznikach szkolnych (szkoły podstawowe i średnie)